

## נדה ה

### אשה שיש לה וסת דיה שעתה

א] בהא דדיה שעתה, פרש"י (ב. ד"ה דיה, ד: ד"ה אלא) שהוא משום דאורח בזמנו בא. אבל צ"ב דא"כ אמאי מטהרין גם שלא בשעת וסתה [לל"ק אליבא דרב דוסא], ואכן התוס' להלן (ס: ד"ה עוברת) כתבו דאשה שיש לה וסת חשיב מסולקת אבל לא מסולקת ממש כמו ד' נשים. וגם הרא"ה בבדק הבית (יא:) כתב דהויא מסולקת, והרשב"א שם במשמרת הבית חלק עליו בתקיפות, דטעמא רק משום דהוי דאורח בזמנו בא, דמה"ט קי"ל דדוקא בשעת וסתה דיה שעתה, אבל שלא בשעת וסתה לכו"ע מטמאה למפרע.

ובנאות יעקב (סי' כו סק"ז) יצא לחדש שגם הא דהוי מסולקת הוא משום דאורח בזמנו בא, דמה"ט האורח אמור להגיע דוקא בזמנו, ולא בזמן אחר, וא"כ באמת אין כאן מח', והא דחילקו בין שעת וסתה ושלא בשעת וסתה הוא דכיון דראתה שלא בשעת וסתה, הרי התחילה לעקור את הוסת, לא שייך לומר דאורח בזמנו בא.

ב] הפלתי (סי' קפד סק"י) הק' דאמאי לא מטמאים כל העונה, שהרי האורח אמור להגיע באיזה זמן בתוך העונה. והחוו"ד (סי' קפד סק"ט) תירץ דאה"נ, והכא מייירי שהיה לה וסת לראות בשעה מסוימת, ואכן ראתה אז. והבית מאיר (סי' קפט סע' יט) תירץ דדוקא אשה שאין לה וסת סברי ב"ה וחכמים דאיתרע חזקת טהרה דידה במקצת מן הטעם דבריש מכלתין כיון דמגופה קחזיא ור"ל בלי שום קביעות משא"כ יש לה וסת הרי עכ"פ חזקת טהרה דידה ברור שמוחזקת היא באינה רואה בין וסת לוסת שוב אף באותה עונה יש למוקמה שפיר בחזקת טהרה.

ג] אשה שיש לה וסת, כתמה מטמא למפרע, ובתוס' (ה. ד"ה הא) ביארו שהוא משום לא פלוג [אם מצאה שלא בשעת כתמה], וצ"ע אמאי צריך לזה, ולא בפשוטו דהכא לא שייך אורח בזמנו בא.

### כתם יבש בד' נשים, ימי הנעורים

א] השו"ע הרב (יו"ד סי' קפג, מהד"ב) הק' דאמאי מטהרין גם בכתם יבש, הרי בע"כ שלא ראתה עכשיו, ותירץ דלגבי למפרע מעמידים על חזקת טהרה לומר שעברה בשוק של טבחים ולא אדעתא.

ב] **ימי הנעורים** – רש"י פירש סימנים או שערות (בית ז' שער ד', יז.) כתב דבעינן סימנים או שערות, והחשק שלמה כתב שגם רש"י מודה דבעינן תרוויהו, אלא כוונתו שאם לא יודעים אם הגיע לכלל י"ב, יש לסמוך על הסימנים, וה"ה אם לא ידוע אם הביאו סימנים ונפלו, יש לסמוך על השנים.

### בדיקת חורין וסדקין

דעת הראב"ד דלגבי בעלה לא בעינן חורין וסדקין, כדמוכח בסוגין. והרמב"ן (ד"ה מתוך) חלק, דכוונת הגמ' דוקא משום לתא דטהרות, אבל לבעלה בעינן חורין וסדקין, ועוד דאין הכוונה שאפשר לעשות בדיקה כזו, אלא דחיישינן דלמא פשעה ולא בדקה שפיר. והכרעת הרמב"ן דדוקא בהפסק טהרה בעינן חו"ס, ולא בז' נקיים, אבל הרשב"א סובר שגם בז' נקיים בעינן, דבלא"ה לא הוי בדיקה כלל, אלא קינוח.

ובביאור דעת הראב"ד, הנו"ב (יו"ד קמא סי' מו) כתב דעיקר הבדיקה הוא בזה שנותנת דעתה, והבדיקה הוא רק היכ"ת שתשים לב. והסד"ט (סי' קצו סק"ג) כתב דמדאוי לא חיישינן לכתלי בית הרחם מעמידין דם, ורע"א (שו"ת סי' ס') כתב דלא איכפ"ל בדם שיצא, אלא דסגי לבדוק המקור.

ובדעת הרמב"ן והרשב"א דבעינן חורין וסדקין, ביאר הסד"ט שם דחיישינן שבזמן שבדקת המקור, הדם יוצא לחו"ס, ועוד כתב דבעינן לבדוק גם שלא יצא דם בכמה דקות שעברו, וכ"כ החת"ס (יו"ד סי' צג).

ובדעת הרמב"ן דלא בעינן לז' נקיים, מבוי מדבריו דדוקא הפסק טהרה מעלה מטומאה לטהרה, אבל מאז היא כבר בחז' טהרה, והבדיקות הם להחזיק טהרה, אבל הרשב"א סובר דלא חשיב חזקת טהרה עד סוף ז' נקיים, וכמש"כ החו"ד (סי' קפו סק"א).

## מעט לעת בנדה ברשות הרבים

דעת התוס' (ב. ד"ה מעט) דגזרו על מעל"ע גם בס"ט ברה"ר, והוכיח לה כן מסוגין דחברותיה נושאות אותה במטה. אבל הרמב"ן חלק עליו, וסובר דטהור ברה"ר, והא דטימאו בסוגין, או מיירי שיש כילה להפסיק, או משום דלגבי סתירה ויחוד תרי נשים הם כאיש אחד, ולחכי אין זה חשיב רבים, או דהיא חשיבא כשרץ וכגוף הטומאה, ואינה מצטרפת לשיעור ג'. ובמש"כ הרמב"ן דנשים לא חשיבי, בלשונו מבוי דבעינן ג' גברי, והוא תמוה כמשה"ק הגר"ז, שהרי לגבי סוטה, אם יש ב' גברי ואשה אחד חשיב רה"ר. ובמש"כ הרמב"ן לגבי גוף הטומאה, הק' בחי' חת"ס (ד"ה תרגמה) דהא לגבי נדה, הבועל הוא גוף הטומאה, ואפ"ה הוא נחשב במנין. ונ"ל דהוא לא הוי 'טומאה', אלא דמעשה ביאה ידידי אוסר [ועי' בהערות לרשב"א שהביא כע"ז מספר בתי כהונה].

## אין בו דעת לישראל

א] במח' ריו"ח וזעירי, דעת זעירי דבעינן עסק ממש להחשיב אין בו דעת לישראל כאילו הוא יש בו דעת, ולריו"ח סגי שגרם הטומאה, כמש"כ רש"י (ד"ה הבאה, פסחים יט: ד"ה הבאה). אבל בר' יוחנן מבוי עוד שאפי' אם יש דעת במטמא ולא דעת במקבל הטומאה גם חשיב יש בו דעת לישראל, ולפ"ר אין הוכחה דזעירי חולק ע"ז, אבל בתוס' הרא"ש כאן (ד"ה וכל), וביותר מפורש בראבי"ה (סי' קעד) מבוי שזהו עיקר חידושא של ריו"ח, וזעירי חולק ע"ז, וכ"כ החת"ס.

ב] בפסחים יט: מבוי שאדם הנוגע בסכין דמספקין אם קיבל טומאה, דאליבא דריו"ח חשיב יב"ד לישראל, והק' התוס' (ד"ה כשחברותיה) שהרי גם זעירי מודה התם, כיון שהסכין אחוז בידו, ותירצו (א) דשאני הכא שגם האשה המטמאה יש בה דעת, (ב) ועוד דשאני הכא שהחברות ג"כ מקבלות טומאה, וביאר רע"א (תד"ה כשחברותיה) דתירוצ' קמא ס"ל דסגי בצירוף של דעת המטמא [אף שהנידון הוא על המטה], ותי' ב' ס"ל דלעולם לזעירי לא מהני כלל בזה שנושא את הטהרות, ודוקא הכא משום שהחברות והמטה הוי נידון אחד.

ג] הרמב"ם (פי"ז שאר אבה"ט ה"א) פסק במערה מחבית לחבית ונמצא שרץ בתחתון, שהעליון טהור משום שאין בו דעת לישראל, והראב"ד השיג דהא ספק טומאה הבאה בידי אדם. ובישוב דעת הרמב"ם, כתב הכס"מ דכיון דלא נודע לאדם לא חשיב באה בידי אדם. והמק"ד (סי' מו סק"ב) הק' דהלא גם הכא בשעה שהאשה ישבה על המטה לא נודע שהיא טמאה, ואפ"ה חשבינן לה כיש בו דעת לישראל.

והגר"ח (חי' על הש"ס, לעיל ד.) תירץ דסובר הרמב"ם דאם הספק הוא מחמת יש בו דעת לישראל ואין בו דעת לישראל ביחד, חשיב כאין בו דעת לישראל, והרי הכא הספק נולד משום שהשרץ נמצא בחבית התחתון, והוי כאין בו דעת לישראל.

והחזו"א (אה"ע סי' פ' סק"ט ד"ה ומשה"ק) תירץ דכיון שאין ידוע שום ריעותא בעת ההיא לא חשיב באה בידי אדם, שהרי השרץ נמצא דוקא בכלי התחתון, ואי"ז דומה לאשה דכיון דחשיב כספק טומאה בעת ההיא, נמצא שהיתה כאן מגע עם המטה, משא"כ הכא לא מצינו שום רמז של טומאה בידי האדם.